

PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRA NIČÍ

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2023/24 (1. semestr)

Destinace (země, město): Polsko, Katowice

Jméno, příjmení: Adéla Dvořáková

Místo působení (univerzita, fakulta, příp. katedra/ústav): Uniwersytet Śląski w Katowicach, Wydział Humanistyczny, Filologia słowiańska

<https://us.edu.pl/wydzial/wh/kierunki-studiow/filologia-slowianska/>

Výuka na Slezské univerzitě v Katovicích, organizace výuky a práce lektora

Studium českého jazyka a literatury je na Slezské univerzitě v Katovicích organizováno v rámci studia slovanské filologie, přičemž katedra slavistiky není přímo v Katovicích, ale v 10 km vzdáleném Sosnovci. Studenti si v 1. ročníku vybírají zaměření na konkrétní slovanský jazyk, praktické výuky pak mají cca 5 vyučovacíh hodin týdně. Nejvíce studentů se v 1. ročníku hlásí právě na češtinu, druhým oblíbeným jazykem je chorvatština. Ve 2. ročníku si pak studenti povinně volí druhý slovanský jazyk se stejnou hodinovou dotací (nejčastěji slovinštinu, srbštinu, makedonštinu).

V zimním semestru akademického roku 2023/24 učila lektorka 48 studentů. V 1. ročníku studovalo 20 studentů, ve 2. ročníku 8 studentů, ve třetím 8 studentů. Na studiu magisterském studovalo dohromady 8 studentů. Výuka češtiny byla organizována také pro 4 studenty středoevropských studií, kteří v letním semestru studují na univerzitě v Ostravě.

Předměty na katedře slavistiky nejsou organizovány dle lingvistických disciplín, důraz je kladen zejména na praktickou stránku jazyka. V tomto roce lektorka vyučovala předměty spadající do modulu *Praktyczna nauka l-go języka*, do kterého spadají: gramatika a písemný projev,

konverzace, čtení a poslech s porozuměním, v 1. ročníku navíc ortografie a fonetika. Některé předměty modulu vede lektor, některé jsou vyučovány kolegy bohemisty, od 3. ročníku je pak praktická výuka pouze v rukou lektora. Výuka těchto modulových předmětů je vedena výhradně v češtině.

Dle sylabů by studenti měli na konci prvního roku dosáhnout úrovně A2, ve druhém roce B1, ve třetím B2. Magisterský stupeň by studenti měli končit úrovní C1.

Lektorka má v Katovicích plný pracovní úvazek, což je 540 vyučovacích hodin v akademickém roce. V zimním semestru to bylo 285 hodin (tj. asi 19 vyučovacích hodin týdně).

Co se týče používaných učebnic, nejvíce jsou užívány učebnice *Czech it UP!* z vydavatelství Univerzity Palackého. Ve 3. ročníku je pak používána učebnice *Krok za krokem 2 L*. Holé, ke které je k dispozici mnoho doplňkových materiálů a online cvičení. Někteří kolegové bohemisté však preferují učebnici *Čeština pro cizince* (M. Boccou Kestřánková a kol.). Mnoho materiálů, zejména pak pro vyšší ročníky, si lektorka chystá sama (z periodik *Respekt*, *Reportér*, *Host*, *A2*, *Echo24* apod.) Pro procvičení české gramatiky byly také použity *Praktická cvičení z tvarosloví* (B. Bednaříková) a *Cvičebnice z morfolgie* (B. Bednaříková).

Pracovní podmínky lektorky

Lektorka si v zimním semestru 2023/24 pronajímala byt v centru města Katovice, které také funguje jako kulturní centrum regionu. Na univerzitu v Sosnovci se lze z centra Katovic dostat vlakem (10 minut) nebo autobusem (25 minut). Na univerzitě sdílí lektorka kancelář se slovenským lektorem a se dvěma kolegyněmi slavistkami. V kanceláři je také menší bohemistická knihovna s užívanými učebnicemi a jazykovými příručkami, česká beletrie chybí. V kanceláři je pro všechny k dispozici jeden starší počítač. Ačkoliv univerzita v Sosnovci vypadá moderně, po technické stránce není příliš dobře vybavena. Většina učeben má pouze klasickou tabuli s křídou, jsou bez počítače, dataprojektoru či zvukové techniky. Lektorka proto používala vlastní pracovní počítač, tiskárnu a dataprojektor. Na univerzitě je sice wi-fi, není ale možné se kvalitně připojit ve všech učebnách (na denním pořádku bylo užití vlastního hotspotu).

Činnosti spojené s propagací českého jazyka a literatury mimo výuku

V průběhu zimního semestru 2023/24 se na katovické bohemistice konalo několik zajímavých akcí. Tou první byl tradiční *Slavdan*, kdy studenti připravují stánek s kulturní tematikou té země,

jejíž jazyk studují. Studenti českého stánku připravili ochutnávku českých jednohubek, hrály se různé hry, prezentovaly se nové knihy české literatury apod.

Další příležitostí pro propagaci české kultury byl vánoční slavistický večírek. Na ten studenti 2. ročníku přichystali originální (trochu bizarní) performance propojující knihu a film *Spalovač mrtvol*, židovství a tradice českého Štědrého dne.

V druhé půli semestru se pak studenti přímo na univerzitě mohli zúčastnit dvou vzdělávacích akcí. Tou první byly dva semináře (dle jazykové úrovně) Anny Luběnové-Morales z Masarykovy univerzity, které měly za cíl ukázat možnosti učení se cizího jazyka díky autentickým literárním textům. Druhou akcí pak byla beseda s tlumočnický z češtiny a slovenštiny Klaudií Kądziałou a Andrzejem Pareckim, kteří mluvili o praxi v soudních procesech a o typech dokumentů, které se překládají nejčastěji.

Největší bohemistickou akcí zimního semestru byl pak prosincový čtyřdenní edukační výjezd do Brna a do Olomouce, který lektorka organizovala spolu se dvěma kolegyněmi bohemistkami. Akce se zúčastnilo 36 lidí. Na programu byly prohlídky obou měst s průvodcem a bohatý vzdělávací a kulturní program v Brně. Studenti navštívili Filozofickou fakultu Masarykovy univerzity, kde dostali informace o tamějších možnostech studia v rámci programu Erasmus+, zúčastnili se přednášky o problémech česko-polských překladů, podívali se do knihovny apod. Dílčím tématem výletu byl také brněnský funkcionalismus; studenti si prohlédli vilu Tugendhat v Černých polích, vilovou Masarykovu čtvrť, prvorepublikovou vilu Stiassni viděli také zevnitř.

V rámci výjezdu se konal také celodenní výlet do zasněženého Moravského krasu a netradiční prohlídka jeskyně Výpustek, která v dobách komunismu sloužila jako protiatomový kryt. Večery pak studenti trávili kulturně – jeden večer si zašli na inscenaci divadla Husa na provázku, druhý večer na koncert Letní kapely v brněnském Kabinetu múz. Obecně lze říct, že výlet byl velmi povedený – nejen, že studenti zažili Brno jako moderní, kulturní město, do kterého stojí zajet na delší dobu, vícedenní výlet také fungoval jako teambuilding studentů i jejich vyučujících. Skvělým výsledkem také je, že několik studentů se rozhodlo využít nabídky krátkodobých pobytů v rámci programu Erasmus+ a do měst se podívají také v letním semestru.

Akademický rok: 2023/24 (2. semestr)

Destinace (země, město): Polsko, Katowice

Jméno, příjmení: Gabriela Kučerová

Místo působení (univerzita, fakulta, příp. katedra/ústav): Uniwersytet Śląski w Katowicach,
Wydział Humanistyczny, Filologia słowiańska
<https://us.edu.pl/wydzial/wh/kierunki-studiow/filologia-slowianska/>

Výuka na Slezské univerzitě v Katovicích, organizace výuky a práce lektora

V akademickém roce 2023/24 v letním semestru učila lektorka 37 studentů. V 1. ročníku studovalo 15 studentů, ve 2. ročníku 8 studentů, ve třetím 7 studentů (1 na Erasmu+). Na studiu magisterském studovalo dohromady 7 studentů. Výuka češtiny byla organizována také pro studenty doktorského programu jako nepovinný předmět. Tyto studenty v letním semestru ale lektorka neučila.

Předměty na katedře slavistiky nejsou organizovány dle lingvistických disciplín, důraz je kladen zejména na praktickou stránku jazyka. V tomto roce lektorka vyučovala stejně jako její předchůdkyně předměty spadající do modulu *Praktyczna nauka I-go języka*, do kterého spadají: gramatika a písemný projev, konverzace, čtení a poslech s porozuměním, v 1. ročníku navíc ortografie a fonetika. V rámci tohoto modulu některé předměty vede lektor, další jsou vyučovány kolegy bohemisty. Výuka těchto modulových předmětů je vedena výhradně v češtině.

Dle sylabů by studenti měli na konci prvního roku dosáhnout úrovně A2, ve druhém roce B1, ve třetím B2. Magisterský stupeň by studenti měli končit úrovní C1.

Lektorka měla po celý rok plný pracovní úvazek. Vzhledem k tomu, že současná lektorka nastoupila až v letním semestru, tak odučila letní semestr s dotací 330 hodin (tj. 22 hodin vyučovacích hodin týdně). Výuka nejčastěji začínala v 8 hodin ráno, poslední hodiny pak končily v 15.15.

Co se týče používaných učebnic, ve všech ročnících se momentálně učilo podle učebnice

Czech it UP! z vydavatelství Univerzity Palackého. Jedná se o moderní série učebnic češtiny inspirované Oxfordem, kterou napsal kolektiv autorů UP.

Ve 3. ročníku se učilo podle *Krok za krokem 2 L. Holé*, ke které je k dispozici mnoho doplňkových materiálů a online cvičení. Mnoho materiálů si lektorka chystá sama. Zaměřuje se v nich na českou historii, významné osobnosti z kulturního prostředí a tyto nově nabyté poznatky propojuje s gramatickými jevy a s procvičováním porozumění textu. Velmi často také využívá výukové pořady ČT Edu a v oddychovém čase studentům pouští české večerníčky či rozhlasové hry adaptací literárních děl nebo jejich ukázky, které obohacují slovní zásobu studentů zvláště v prvních ročnících.

Pro procvičení české gramatiky byly také použity *Praktická cvičení z tvarosloví* (B. Bednaříková) a *Cvičebnice z morfologie* (B. Bednaříková). V rámci předmětu Fonetika, který je určen pro 1. ročník a má být zaměřen více prakticky, byly použity materiály z webové stránky proczechfor.cz a všechna cvičení v učebnici a cvičebnici *Czech it UP! A1*.

Pracovní podmínky lektorky

Lektorka se v akademickém roce 2023/24 v letním semestru ubytovala na kolejích pro zaměstnance univerzity v Katovicích, které také funguje jako kulturní centrum regionu. Byl jí přidělen pokoj s kuchyňským koutem. Kuchyňka je stará a bylo potřeba si ji vybavit svým nádobím, rychlovarnou konvicí, ale i věcmi na úklid. Ze spotřebičů je v kuchyňce lednička a dvouplotýnkový elektrický vaříč. Lektorka si koupila i vlastní postel, protože na staré váleňdě, kterou byl pokoj vybaven, se nedalo dlouhodobě spát. Koupelna se záchodem již prošla rekonstrukcí a je pěkná a čistá. Na univerzitu v Sosnovci se lze z centra Katovic dostat vlakem (10 minut), autobusem (25 minut) nebo tramvají (30 minut), kterou lektorka využívala. Na univerzitě sdílí lektorka kancelář se slovenským lektorem a se dvěma kolegyněmi slavistkami. V kanceláři je také menší bohemistická knihovna s užívanými učebnicemi a jazykovými příručkami, česká beletrie chybí. V kanceláři je pro všechny k dispozici jeden starší počítač. Ačkoliv univerzita v Sosnovci vypadá moderně, po technické stránce není příliš dobře vybavena. Většina učeben má pouze klasickou tabuli s křídou, jsou bez počítače, ale dataprojektor či

zvuková technika se již v některých třídách vyskytuje. Lektorka proto používala vlastní pracovní počítač, tiskárnu a dataprojektor. Na univerzitě je sice wifi, není ale možné se kvalitně připojit ve všech učebnách (na denním pořádku bylo užití vlastního hotspotu).

Činnosti spojené s propagací českého jazyka a literatury mimo výuku

Na katovické bohemistice se v tomto semestru konalo poměrně hodně akcí, které měly za úkol propagovat a rozvíjet český jazyk, literaturu a kulturu. Studenti měli v průběhu semestru možnost účastnit se literárních besed s českými spisovateli, zhlédnout 2 české filmy, účastnit se lingvistických seminářů. Někteří studenti se do Česka podívali také v rámci týdenního projektu Erasmus+, 2 studentky 2. ročníku si zkusily přeložit soutěžní text v rámci Mezinárodní konference studentů češtiny. Student 3. ročníku se konference v Praze účastnil se svou odbornou prezentací *České stopy v polštině*, se kterou se umístil na 2. místě. Lektorka ho na tuto konferenci doprovázela.

Na konci března se na univerzitě konal tzv. *Slavdan*. Letos byl tento den pojatý jako den otevřených dveří pro studenty středních škol. Studenti bohemistiky si pro všechny příchozí na tento den připravili hru. Tato hra se jmenovala *Slovanský bestiář*. Studenti se převlékli za strašidelné bytosti a na stanovištích měli nachystané úkoly pro středoškoláky.

Většinu literárních i lingvistických setkání a přednášek organizovali kolegové bohemisti, kteří měli již tyto hosty pozvané a akce domluvené. Do Katovic přijela paní S. Schneiderová, která se studenty měla několik seminářů. Jedním z témat byly *Funkční styly v češtině*. Dále do Katovic zavítali kolegyně J. Sladová a kolega D. Jakubíček z UP Olomouc. Studenti se díky nim seznámili s českou dětskou literaturou nebo s literaturou 19. století zvláště v období romantismu. Dalšími hosty byly J. Davidová Glogarová a K. Kovářová z univerzity v Ostravě. Posledními hosty byly na konci května dvě ženy – česká spisovatelka Lucie Faulerová a polská překladatelka a bohemistka Agata Wróbel.

Sama lektorka připravila pro studenty dvě odpolední promítání filmů *Máj* a *Kytice* (oba filmy v režii F. A. Brabce), i s odborným výkladem, a nazvala je *Romantismus, ve kterém nejde*

o romantiku. Lektorka také odprezentovala svoji přednášku *Slavní Češi a slavné Češky* na lyceu mj. H. Sucharského v Katovicích v rámci dnů Evropského týdne.

V rámci sebevzdělávání se lektorka na konci června účastnila Metodického symposia k výuce češtiny jako cizího jazyka.

Katovice 2. července 2024

Mgr. Gabriela Kučerová